

Medvirknings- og demokratiarbeid i Vestfoldskolen

Høringsdokument

Denne høringen handler om medvirkning- og demokratiarbeid på skolene. Dere skal høres på forslag til ny modell for struktur og innhold knyttet til skolens elevråd, avdelingselevråd og klassens time. Høringsdokumentet inneholder

- Forslag til ny modell for elevmedvirkning og demokratiarbeid i skolen
- Forslag til årshjul
- Kvalitetskjenntegn på skolens elevråd/ avdelingselevråd og klassens time

Endelig vedtak gjøres politisk og trer i kraft fra skolestart høsten 2024. Forankrings- og implementeringsfase blir i skoleåret 2024/2025. Dette legges til grunn for skolenes planer. Det vil være rom for lokale tilpasninger.

Hvordan svare på høringen?

Høringen er åpen for alle og det er laget høringsspørsmål i en forms: [Høring medvirknings- og demokratiarbeid i Vestfoldskolen](#). Frist for høringen er 8. mai

Bakgrunn og prosess

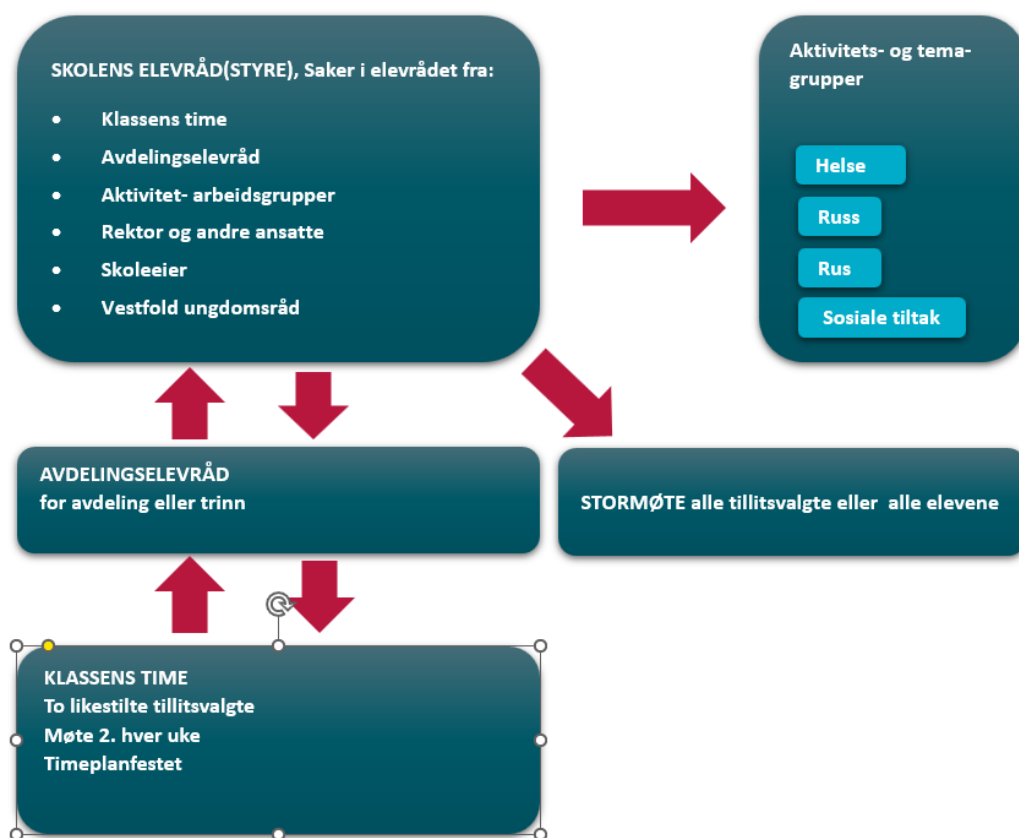
Bakgrunnen for arbeidet er ny opplæringslov (§ 10-5) som forsterker retten til medvirkning og mulighet for ny organisering. I ny lov er ikke lenger SMU lovpålagt og det er opp til fylkeskommunen å finne hensiktsmessige løsninger og strukturer/ modeller for å ivareta skolemiljø saker og elevdemokrati og medvirkning.

Arbeidsgruppen for Ungdomsmedvirkning i stort, har fått i oppdrag å ha en prosess som har til hensikt å utarbeide – «Hvordan drive medvirkning- og demokratiarbeid i Vestfold fylkeskommune - sånn gjør vi det i Vestfold». Konkret handler oppdraget om å utarbeide styrende dokumenter/rutine, årshjul og kvalitetskjenntegn.

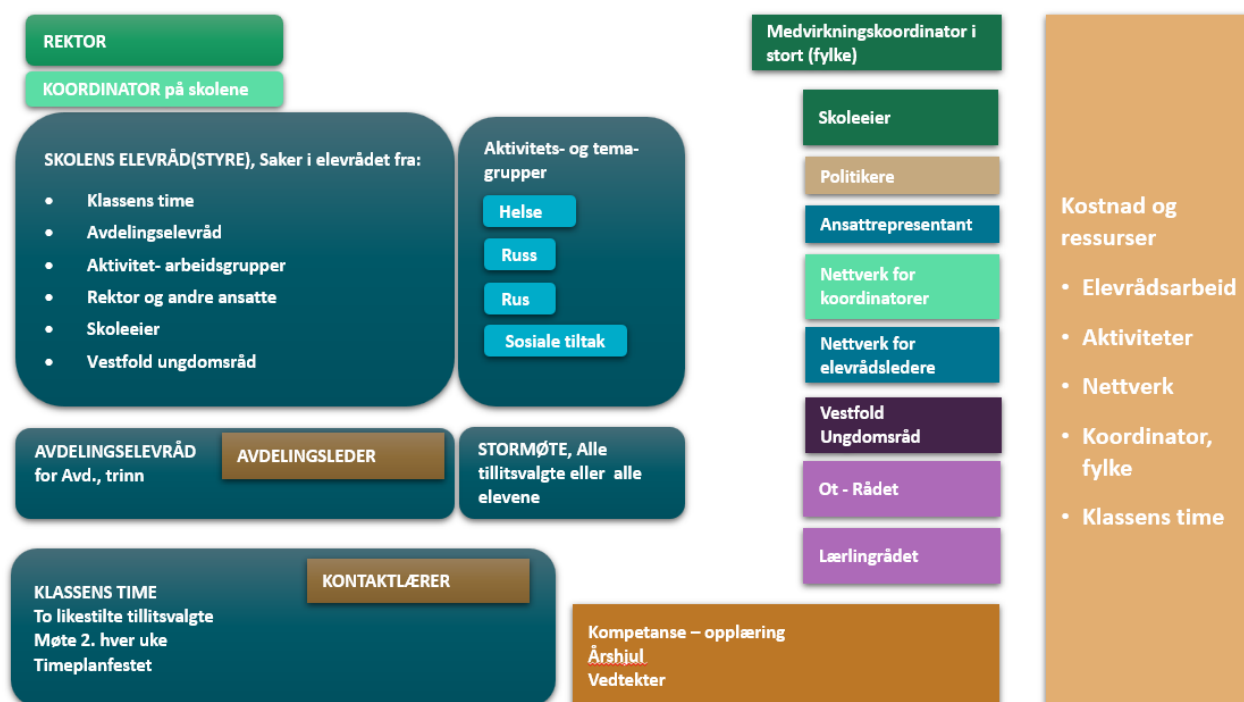
Forslaget i høringdokumentet bygger på en bred involveringsprosess med to workshops og en referansegruppe. Elever, ungdommer, lærere, ledere, fagrådgivere i administrasjon og elev- og lærlingombud har vært involvert i arbeidet.

Forslag til ny modell for medvirknings- og demokratiarbeid i skolen

Den første modellen viser hovedarenaene for demokratiarbeid og medvirkning i skolen.

Modellen under viser hvordan demokratiarbeidet i videregående skole står i en sammenheng med en rekke andre arenaer og aktører.

Forklaring av ny modell

Klassens time: Forslag om at klassens time er fundamentet i elevmedvirkning og demokratiarbeid i skolen. Den skal timeplanfestes og gjennomføres hver 14. dag. Elevene oppfordres til å møte til klassens time på lik linje med de andre fagene, slik at de kollektivt kan trene "den demokratiske muskelen". Det velges to tillitsvalgte fra hver klasse som sitter i avdelingsselevrådet. Klassens time sender saker til avdelingsselevrådet.

Avdelingsselevråd: I avdelingsselevrådet sitter to tillitsvalgte fra hver klasse. Forslag om at alle skoler – også de små - skal ha avdelingsselevråd for avdeling eller trinn. Det er opp til skolene å velge den formen de mener best fremmer elevmedvirkning og demokratiarbeid på deres skole. Avdelingsselevrådet sender saker til skolens elevråd. Det velges en leder som representerer avdelingen i skolens elevråd (det kan også velges to representanter der det er hensiktsmessig).

Skolens elevråd: Skolens elevråd består av representanter fra avdelingsselevrådene og blir også det vi tidligere har kalt elevrådsstyre. Skolens elevråd kan også velge representanter fra aktivitets- og temagruppene. Skolens elevråd tar imot saker fra avdelingsselevrådene og sender også saker fra elevråd til avdelingsselevråd og klassens time. Skolens elevråd tar imot saker også fra rektor, Vestfold ungdomsråd, skoleeier og aktivitetsgrupper.

Skolens miljøutvalg (SMU) legges ned i nåværende form og det er foreslått at det fem ganger i året skal gjennomføres et utvidet møte i skolens elevråd der skolemiljøsaker er spesielt i fokus. Da skal også skoleeier, ansattrepresentant, russepresident og helsesykepleier inviteres inn og rektor har et medansvar for gjennomføring av møtene. Med andre ord: SMU bakes inn i skolens elevråd. Forslaget er basert på tilbakemeldinger på at det ofte er de samme sakene som behandles i elevråd og SMU, og et ønske om en forenkling av strukturen for demokratiarbeidet.

Stormøte: Her møtes alle tillitsvalgte etter behov. Det er også av og til behov for et allmøte med alle elever ved skolene.

Aktivitetsgrupper/ temagrupper Skolens elevråd oppretter ulike aktivitetsgrupper/ temagrupper der det er hensiktsmessig. Disse gruppene bør være åpne for alle elever å delta i, men det kan være lurt at medlemmer av skolens elevråd sitter i gruppene for å sikre god informasjonsflyt inn mot skolens elevråd.

I modellen er det også beskrevet andre aktører. Noen av dem – som rektor, skoleeier og rådene (Vestfold ungdomsråd, OT-rådet og Lærlingrådet) – er kjent og er med i modellen vi har i dag. Vi har i tillegg foreslått noen nye nettverk og funksjoner som kan bidra til å forsterke medvirknings- og demokratiarbeidet i skolene:

Medvirkningskoordinator: Forslag om en ny stilling som skal koordinere medvirkningsarbeidet i hele organisasjonen. Følge opp medvirkningsstrukturen for ungdom i stort. Bidra med opplæring i årsmøter og oppstartmøter på skolene. Ha ansvar for å planlegge og kalle inn til møter i ledernetverk for elevrådsledere og for nettverksmøter med elevrådsledere.

Nettverk for elevrådsledere: Det er et ønske om et eget nettverk for elevrådsledere for skolens elevråd.

Nettverk for elevrådsledere: Det er et ønske om et eget nettverk for de som skal jobbe tettest med skolens elevråd og koordinere arbeidet fra skolens ledelse.

Årshjul UMIS

Periode	Tema	Ansvar
Mars/april	<p>Ordinære møter gjennomføres</p> <p>Klassen time: Hver 14. dag</p> <p>Avdelingsselevråd: En gang i måneden</p> <p>Skolens elevråd: En gang i måneden</p>	<p><u>Klasses time:</u> Kontaktlærer og klassens to tillitsvalgte</p> <p><u>Avdelingsselevråd:</u> Avdelingsleder og leder for avdelingsselevrådet</p> <p><u>Skolens elevråd:</u> Leder skolens elevråd og koordinator elevråd</p>
	Valg av tillitsvalgte fra klassen til neste skoleår	Kontaktlærer Klassens to tillitsvalgte
	Forberede årsmøte – evaluering av året og skrive en årsrapport	Skolens elevråd Koordinator elevråd
	<p>Årsmøte for alle tillitsvalgte</p> <p>Valg av leder og nestleder i avdelingsselevråd som blir representanter i skolens elevråd</p>	Skolens elevråd Koordinator elevråd
	Påfyll opplæring	Rektor Koordinator elevråd Bistand fra fylkesadministrasjonen ved behov
	Utvidet møte i skolens elevråd 1 gang i perioden: Skolemiljø saker på dagsorden der skoleeier, helsesykepleier, ansattrepresentant og russepresident inviteres inn.	Skolens elevråd Koordinator elevråd Rektor
Mai/juni	<p>Ordinære møter gjennomføres</p> <p>Klassen time: Hver 14. dag</p> <p>Avdelingsselevråd: En gang i måneden</p> <p>Skolens elevråd: En gang i måneden</p>	<p><u>Klasses time:</u> Kontaktlærer og klassens to tillitsvalgte</p> <p><u>Avdelingsselevråd:</u> Avdelingsleder og leder for avdelingsselevrådet</p> <p><u>Skolens elevråd:</u> Leder skolens elevråd og koordinator elevråd</p>
	Planlegge neste års aktiviteter	Skolens elevråd
	Utvidet møte i skolens elevråd 1 gang i perioden: Skolemiljø saker på dagsorden der skoleeier, helsesykepleier, ansattrepresentant og russepresident inviteres inn.	Skolens elevråd Koordinator elevråd Rektor
August - skolestart	Oppstartsaktiviteter for skolemiljø. Aktiviteter som virker samlende på læringsmiljøet på skolen.	Rektor Koordinator elevråd
	Oppstartsaktiviteter for klassemiljø. Bli kjent i klassen	Kontaktlærer Skolens elevråd

Periode	Tema	Ansvar
September/oktober	<p>Ordinære møter gjennomføres</p> <p>Klassen time: Hver 14. dag</p> <p>Avdelingsselevråd: En gang i måneden</p> <p>Skolens elevråd: En gang i måneden</p>	<p><u>Klasses time:</u> Kontaktlærer og klassens to tillitsvalgte</p> <p><u>Avdelingsselevråd:</u> Avdelingsleder og leder for avdelingsselevrådet</p> <p><u>Skolens elevråd:</u> Leder skolens elevråd og koordinator elevråd</p>
	Valg av tillitsvalgte nye Vg1 og Vg2 yrkesfag	Kontaktlærer Skolens elevråd
	<p>Oppstartsmøte for alle tillitsvalgte</p> <p>Følge opp årsrapport og videreutvikle planer fra årsmøte</p>	Skolens elevråd Koordinator elevråd
	Opplæring for alle tillitsvalgte	Rektor og koordinator elevråd Bistand fra fylkesadmin. ved behov
	Samling og opplæring for nettverk for elevrådsledere og avdelingsselevrådsledere	Rektor og koordinator elevråd Bistand fra fylkesadmin. ved behov
	Etablering av aktivitets- og temagrupper	Skolens elevråd
	Utvidet møte i skolens elevråd 1 gang i perioden: Skolemiljø saker på dagsorden der skoleeier, helsesykepleier, ansattrepresentant og russepresident inviteres inn.	Skolens elevråd Koordinator elevråd Rektor
November/desember	<p>Ordinære møter gjennomføres</p> <p>Klassen time: Hver 14. dag</p> <p>Avdelingsselevråd: En gang i måneden</p> <p>Skolens elevråd: En gang i måneden</p>	<p><u>Klasses time:</u> Kontaktlærer og klassens to tillitsvalgte</p> <p><u>Avdelingsselevråd:</u> Avdelingsleder og leder for avdelingsselevrådet</p> <p><u>Skolens elevråd:</u> Leder skolens elevråd og koordinator elevråd</p>
	Utvidet møte i skolens elevråd 1 gang i perioden: Skolemiljø saker på dagsorden der skoleeier, helsesykepleier, ansattrepresentant og russepresident inviteres inn.	Skolens elevråd Koordinator elevråd Rektor
Januar/februar	<p>Ordinære møter gjennomføres</p> <p>Klassen time: Hver 14. dag</p> <p>Avdelingsselevråd: En gang i måneden</p> <p>Skolens elevråd: En gang i måneden</p>	<p><u>Klasses time:</u> Kontaktlærer og klassens to tillitsvalgte</p> <p><u>Avdelingsselevråd:</u> Avdelingsleder og leder for avdelingsselevrådet</p> <p><u>Skolens elevråd:</u> Leder skolens elevråd og koordinator elevråd</p>
	Oppfølging av elevundersøkelsen utover våren	Rektor Skolens elevråd
	Utvidet møte i skolens elevråd 1 gang i perioden: Skolemiljø saker på dagsorden der skoleeier, helsesykepleier, ansattrepresentant og russepresident inviteres inn.	Skolens elevråd Koordinator elevråd Rektor

Felles kvalitetskjenntegn for skolens elevråd, avdelingselevråd og klassens time

Grunnmuren for å få til et godt demokrati og medvirkningsarbeid på skolene er:

- Tillitsfulle relasjoner mellom elevene, mellom elevene og lærerne og mellom elevene og ledelsen ved skolen.
- Skape trygghet, involvering og åpenhet
- Positive holdninger fra ledelse, lærere (og også elever) til *ungdomsmedvirkning i stort* – gjøre det attraktivt, motiverende, engasjerende og forpliktende
- Demokratiforståelse og –opplæring av tillitsvalgte og ansatte i skolen
- Involverende arbeidsmetoder

Kvalitetskjenntegn på skolens elevråd og avdelingselevråd

Når elevrådet fungerer godt:

- er det elevstyrt
- er de rette sakene på sakslista (de man kan få gjort noe med, og som engasjerer)
- er det undergrupper for ulike temaer
- er det elevrådsleder som planlegger, gjennomfører og følger opp
- er sakslister og referat tilgjengelige i gode kanaler og god informasjonsflyt
- gis det oppdrag fra skolens elevråd til avdelingselevråd, klassens time eller andre undergrupper
- planlegger og samarbeider rektor/avdelingsleder og elevrådsledere godt
- er alle forberedt til sakene
- er det et felles årshjul med rom for lokale tilpasninger
- er det en avsatt ressurs til elevrådskoordinator

Kvalitetskjenntegn på klassens time

Når klassens time fungerer godt:

- er den elevstyrt
- er den timeplanfestet og kontroll på at den blir gjennomført
- er det gode informasjonskanaler
- er det lagt til rette for:
 - informasjon fra skolens elevråd og avdelingselevråd
 - dialog og refleksjoner om saker som er viktig for klassen
 - å gi innspill til saker fra skolens elevråd og avdelingselevråd
 - å sende saker til skolens elevråd og avdelingselevråd
 - er det tillitsvalgte som planlegger, gjennomfører og følger opp klassens time (alene eller sammen med kontaktlærer.)
- brukes det gode metoder og verktøy for at alles stemmer blir hørt